

หลักสูตรการทำดอกไม้จันทน์ จำนวน 10 ชั่วโมง ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอชาวนวลักษณ์บุรี

ความเป็นมา

สมัยก่อนในการจัดทำพิธีฌาปนกิจศพ มีธรรมเนียมการใช้ดอกไม้จันทน์ควบคู่กับธูปทองและเทียนทอง เพราะเชื่อว่ากลิ่นหอมของดอกไม้จันทน์จะนำดวงวิญญาณของผู้ที่ล่วงลับไปสู่สุวรรสวรรค์ บ้างว่า เนื่องจากจากในสมัยก่อนนั้นเรายังไม่มีการฉีดยา หรือวิธีการที่จะรักษาศพไม่ให้มีกลิ่นเหม็น ดังนั้น ในการเผาศพ จึงต้องใช้ดอกไม้จันทน์ซึ่งทำมาจากไม้จันทน์ หรือต้นเป็นจันทน์ไม้ที่มีกลิ่นหอม ซึ่งในสมัยก่อนจะนิยมใช้ไม้จันทน์เฉพาะในงานศพของราชวงศ์ชั้นสูงเท่านั้น ต่อมาในสมัยรัชกาลที่ 5 เนื่องจากดอกไม้จันทน์เริ่มหายากขึ้น จึงมีผู้คิดค้นประดิษฐ์ดอกไม้จันทน์เทียม โดยการนำไม้จันทน์มาทำเป็นแผ่นบาง ๆ นำมาเข้ารูปลักษณะคล้ายดอกไม้ชนิดต่าง ๆ แต่รวมเรียกว่าดอกไม้จันทน์ใช้ในงานพิธีหลวง ต่อมาจึงแผ่ขยายการใช้ดอกไม้จันทน์เทียมในหมู่สามัญชน จึงเริ่มมีธรรมเนียมการใช้ในหมู่สามัญชน เริ่มธรรมเนียมการใช้ตั้งแต่นั้นมา โดยแขกที่จะมาร่วมงานจะนำดอกไม้จันทน์ไปวางไว้ที่พานหน้าโลงศพ เป็นการเผาทิ้งก่อนแล้วจึงนำดอกไม้จันทน์ทั้งหมดไปใช้ในการเผาจริงอีกครั้ง ต่อมาไม้จันทน์ที่ใช้ทำดอกไม้จันทน์หายากจนแทบหาไม่ได้เลย จึงเปลี่ยนไปใช้วัสดุอย่างอื่นแทน เพราะหาง่ายและมีราคาถูก แต่แก่นแท้ของธรรมเนียมการใช้ดอกไม้จันทน์ก็ยังไม่เปลี่ยนไป ดอกไม้จันทน์แบบทั่วไปที่นิยมใช้กันมาเป็นแบบธรรมดาส่วนใหญ่ทำเป็นรูปดอกกุหลาบ ดอกแก้ว มีขั้นตอนการทำที่ไม่ยุ่งยากและมีสีสันตายตัวคือ สีขาว สีครีม หรือสีดั่งในยุคนั้นด้วยภูมิปัญญาชาวบ้านที่สร้างสีสันต่างๆ ของดอกไม้จันทน์ ทำให้ดอกไม้จันทน์มีความแปลกในรูปแบบ สีสันที่เปลี่ยนไปให้ทัศนคติของคนทีนำไปใช้มีความรู้สึกว่าการใช้ดอกไม้จันทน์เพื่อเป็นการเคารพ ระลึกถึงผู้ล่วงลับ ไม่มีบรรยากาศของความโศกเศร้าอย่างเดียว

จากการสำรวจความต้องการเบื้องต้นของคนในชุมชน สกร.ระดับอำเภอชาวนวลักษณ์บุรี ได้มองเห็นถึงการพัฒนาด้านบุคคลและการส่งเสริมทักษะด้านอาชีพให้กับชุมชน และเพื่อเป็นการส่งเสริมอาชีพให้กับกลุ่มเป้าหมายตามความต้องการ จึงได้เกิดแนวคิดในการจัดทำหลักสูตรและพัฒนาผลิตสิ่งประดิษฐ์ เพื่อเป็นแนวทางการจัดการเรียนรู้ให้กับนักศึกษา สกร.และประชาชนที่สนใจ และเป็นการเพิ่มมูลค่าวัสดุประเภทสิ่งประดิษฐ์ที่เกิดขึ้นมาจากการคิดสร้างสรรค์ ซึ่งมีลักษณะที่สวยงาม และจำหน่ายได้ นับเป็นช่องทางหนึ่งในการประกอบอาชีพ สร้างรายได้ สร้างอาชีพให้กับประชาชนในชุมชน

หลักการของหลักสูตร

การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพการทำดอกไม้จันทน์กำหนดหลักการไว้ดังนี้

1. เป็นหลักสูตรการประดิษฐ์ดอกไม้จันทน์ ประกอบด้วยเนื้อหาและกิจกรรม 4 ตอน จำนวนใช้เวลาศึกษา 10 ชั่วโมง
2. มุ่งพัฒนาคนไทยให้ได้รับการศึกษาอาชีพเรื่องการมีงานทำอย่างมีคุณภาพทั่วถึงและเท่าเทียมกัน สามารถสร้างรายได้ที่มั่นคง
3. มุ่งให้เป็นบุคคลที่มีวินัยเปี่ยมไปด้วยคุณธรรม จริยธรรม มีจิตสำนึกความรับผิดชอบต่อผู้อื่น และสังคม
4. ส่งเสริมให้มีความร่วมมือในการดำเนินงานจัดการศึกษาอาชีพร่วมกับภาคีเครือข่าย
5. เน้นการฝึกปฏิบัติจริงเพื่อให้ผู้เรียนเกิดความรู้และสามารถนำความเข้าใจ และสามารถนำไปประกอบอาชีพให้เกิด รายได้ที่มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน
6. ส่งเสริมให้มีการเทียบโอนความรู้และประสบการณ์เข้าสู่หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานอาชีพการทำดอกไม้จันทน์

จุดมุ่งหมายของหลักสูตร

เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะดังนี้

1. ผู้เรียนสามารถอธิบายประวัติความเป็นมาของดอกไม้จันทน์ได้
2. ผู้เรียนบอกวัสดุ อุปกรณ์ที่ใช้ในการประดิษฐ์ดอกไม้จันทน์ได้
3. ผู้เรียนสามารถอธิบายการประดิษฐ์ดอกไม้จันทน์ในรูปแบบต่างๆได้
4. ผู้เรียนสามารถอธิบายองค์ประกอบของการจัดดอกไม้และการตลาดได้
5. ผู้เรียนสามารถบอกวิธีการขายสินค้าและการสร้างผลกำไรได้

กลุ่มเป้าหมาย

มี 2 กลุ่มเป้าหมาย คือ

1. ผู้ที่ไม่มีอาชีพ
2. ผู้ที่มีอาชีพและต้องการพัฒนาอาชีพ

ระยะเวลา

ภาคทฤษฎี	2	ชั่วโมง
ภาคปฏิบัติ	8	ชั่วโมง
รวมจำนวน	10	ชั่วโมง

โครงสร้างหลักสูตร

ที่	เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	ชั่วโมง	
					ทฤษฎี	ปฏิบัติ
1.	ช่องทางการประกอบอาชีพการทำดอกไม้จันทน์	1.1 บอกความสำคัญและความจำเป็นไปได้ของการประกอบอาชีพการทำดอกไม้จันทน์	1.1 ความสำคัญในการประกอบอาชีพการทำดอกไม้จันทน์ 1.2 ความจำเป็นไปได้ในการประกอบอาชีพการทำดอกไม้จันทน์	1. วิทยากรบรรยายเรื่องความสำคัญในการประกอบอาชีพการทำดอกไม้จันทน์ ความจำเป็นไปได้ การประกอบอาชีพการทำดอกไม้ จันทน์และการตัดสินใจในการเลือกอาชีพ 2. ให้ผู้เรียนศึกษาข้อมูลจากเอกสาร สื่อของจริงสื่อบุคคลในชุมชน เพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์และใช้ในการประกอบอาชีพที่มีความจำเป็นไปได้ในชุมชน 3. ผู้เรียนและวิทยากรแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และวิเคราะห์จากข้อมูลต่าง ๆ พร้อมทั้งสรุปข้อมูลลงในสมุดบันทึก	1	-

ที่	เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดการกระบวนการเรียนรู้	ชั่วโมง	
					ทฤษฎี	ปฏิบัติ
2.	ทักษะการประกอบอาชีพการทำดอกไม้จันทน์	1. บอกวิธีการคัดเลือกวัสดุที่เหมาะสมในการนำมาประดิษฐ์	1. ขั้นตอนการประกอบอาชีพการทำดอกไม้จันทน์ 1.1 ความรู้ที่เกี่ยวข้องในการประกอบอาชีพการทำดอกไม้จันทน์ 1.2 การคัดเลือกวัสดุ อุปกรณ์	- วิทยากรบรรยายให้ความรู้เรื่องการทำดอกไม้จันทน์ดอกไม้จันทน์ และผู้เรียนศึกษาเอกสารเกี่ยวกับการทำดอกไม้จันทน์ - ผู้เรียนและวิทยากรร่วมสนทนาแลกเปลี่ยนข้อมูลความคิดเห็น - ผู้เรียนสรุปความรู้และจดบันทึก - วิทยากรบรรยายและสาธิตการตัดแต่งชิ้นส่วนวัสดุ ประกอบตามรูปแบบ	-	2
		2.สามารถเตรียมวัสดุในการประกอบอาชีพการทำดอกไม้จันทน์	2. ขั้นตอนตัดแต่งชิ้นส่วนวัสดุ ประกอบตามรูปแบบ และตกแต่งให้สวยงาม	- ให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติการตัดแต่งชิ้นส่วนวัสดุ ประกอบตามรูปแบบ - ให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติออกแบบงานประดิษฐ์วัสดุดอกไม้จันทน์ตามความคิดสร้างสรรค์ - วิทยากรประเมินผลงาน		2
		3. สามารถประดิษฐ์วัสดุเป็นรูปแบบได้	3. ขั้นตอนการออกแบบและบรรจุภัณฑ์	- วิทยากรบรรยายและสาธิตการออกแบบและบรรจุภัณฑ์ และสนทนากับผู้เรียนถึงแบบที่เคยพบเห็นมา		2
		4. สามารถออกแบบงานประดิษฐ์วัสดุดอกไม้จันทน์ตามความคิดสร้างสรรค์ได้	4. ขั้นตอนการจัดรูปแบบและตกแต่งให้สวยงาม	- ผู้เรียนฝึกปฏิบัติการออกแบบและบรรจุภัณฑ์ ตามความคิดเห็นของตนเอง - วิทยากรประเมินผลงาน - วิทยากรบรรยายและสาธิตตามรูปแบบต่าง ๆ - ให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติออกแบบและลงมือปฏิบัติ - วิทยากรประเมินผลงาน		2

ที่	เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	ชั่วโมง	
					ทฤษฎี	ปฏิบัติ
3.	การบริหารจัดการในการประกอบอาชีพการทำดอกไม้จันทน์	1. สามารถบอกวิธีการบริหารการผลิตได้ 2. สามารถบอกวิธีการจัดการตลาดได้	1.การบริหารการผลิต 1.1 การจัดการควบคุมคุณภาพการผลิต 1.2 การลดต้นทุนการผลิต 1.3 การวางแผนการผลิต 2. การจัดการตลาด 2.1 การทำฐานข้อมูลลูกค้า 2.2 การประชาสัมพันธ์ 2.3 การวางแผนการตลาด	- วิทยากรบรรยายความรู้เรื่องการบริหารการผลิต คือการจัดการควบคุมคุณภาพการผลิต การลดต้นทุนการผลิตและใช้วัสดุที่มีเพื่อลดต้นทุนการผลิต เพื่อเป็นการแผนการผลิต - วิทยากรและผู้เรียนแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับการบริหารการผลิต ผู้เรียนสรุปความรู้และจดบันทึก - วิทยากรบรรยายความรู้เรื่อง การจัดการตลาดได้แก่ การทำฐานข้อมูลลูกค้า การประชาสัมพันธ์และการวางแผนการตลาด - วิทยากรและผู้เรียนแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับการจัดการตลาด - ผู้เรียนสรุปความรู้และจดบันทึก	30 นาที	
4.	โครงการประกอบอาชีพการทำดอกไม้จันทน์	4.1 สามารถบอกความสำคัญและประโยชน์ของโครงการอาชีพการทำดอกไม้จันทน์ 4.2 สามารถบอกองค์ประกอบและอธิบายความหมายของโครงการอาชีพการทำดอกไม้จันทน์	4.1ความสำคัญของโครงการอาชีพการทำดอกไม้จันทน์ 4.2 ประโยชน์ของโครงการอาชีพการทำดอกไม้จันทน์ 4.3 องค์ประกอบของโครงการอาชีพการทำดอกไม้จันทน์ 4.4 การเขียนโครงการอาชีพการทำดอกไม้จันทน์	- วิทยากรให้ผู้เรียนศึกษาเนื้อหาจาก แล้วจัดกิจกรรมการสนทนาแลกเปลี่ยนข้อมูลความคิดเห็น เพื่อสร้างแนวคิดในการดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ - จัดให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติ การเขียนโครงการอาชีพ - กำหนดให้ผู้เรียนเขียนโครงการอาชีพของตนเอง เพื่อเสนอขอรับการสนับสนุนงบประมาณ ดำเนินงานอาชีพ และใช้ในการดำเนินการประกอบอาชีพต่อไป	30 นาที	

สื่อและแหล่งการเรียนรู้

1. เอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่องการทำดอกไม้จันทน์
2. ภูมิปัญญาท้องถิ่น , สื่อบุคคล , วิทยากรผู้ชำนาญด้านการทำดอกไม้จันทน์
3. อุปกรณ์ประกอบการฝึกทักษะอาชีพ

การวัดผลประเมินผล

1. การสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้/การมีส่วนร่วม
2. การประเมินผลงานระหว่างการปฏิบัติ ได้ผลงานที่มีคุณภาพและ สวยงามเจือปน

การจบหลักสูตร

1. มีเวลาเรียนและฝึกปฏิบัติตามหลักสูตรไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
2. มีผลการประเมินผ่านตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่าร้อยละ 60
3. มีชิ้นงาน/ผลงาน ผ่านหลักเกณฑ์การประเมินตามมาตรฐานและคุณภาพ